

Agitation frem imod os, som man har gjort i denne Sag.

Vanggaard: I mange Aar har der saa vel paa Rigsdagen som ved utallige Møder været et stærkt Røre om denne Sag, om Grundværdibeskatningen. Røret er ikke blevet mindre, som Tiden er gaaet, og jeg tror, at der er flere med mig, der egentlig længes efter, at det nu snart maa være forbi med dette Bulder, og at vi snart maa komme ind i Realiteternes Verden paa dette Omraade. Jeg tror ikke, at Forfærdelsen vil blive nær saa stor, som den har været i de mange Aar, hvor Sagen kun har eksisteret paa Papiret, det vil sige, nu har vi jo ganske vist faaet det som Statsskat. Jeg mindes fra den første Tid, jeg var Medlem af Rigsdagen, at Rigsdagen da gav en Bevilling til en sammenlignende Vurdering mellem Ejendomsskyld og Grundskyld. Der blev derefter foretaget en sammenlignende Vurdering i nogle Kommuner her i Landet, hvoraf en havde en Del købstadmæssig Bebyggelse, og jeg var Medlem af det Udvalg, som blev nedsat til at skønne over disse Vurderinger. Det var den første konkrete Sammenligning, vi havde mellem Ejendomsskyld og Grundskyld, og det viste sig der med stor Tydelighed, at nogen større Forskydning mellem de enkelte Grupper af Landejendomme fandt der ikke Sted ved Overgang fra Ejendomsskyld til Grundskyld, men der vilde ske en betydelig Forskydning fra de købstadlignende Ejendomme paa Landet til samtlige Landbrugsejendomme, alt naar man tog Skattefradraget eller Ejendomsskyldfradraget i Betragtning, for det er jo kun den egentlige Skat, der burde sammenlignes. Ud fra dette var mange, deriblandt ogsaa jeg, betænkelige ved at gaa til en ren Grundskyld for Kommunernes Vedkommende, for vel kunde Staten bære Forskellen, men mange Kommuner kunde ikke, Kommuner, der var stærkt belastet med købstadlignende Ejendomme: Fabrikker, Teglværker, Købmandsgaarde, Villaer o. s. v. Der vilde ske en voldsom Skatteforskydning fra disse Ejendomme over til de egentlige Landbrugsejendomme. Af den Grund var jeg og mange imod det, men da vi nu faar Grundskylden kombineret med Bevarelsen af en Del af Ejendomsskylden, der oven i Købet fremtræder i en saadan Form, at den væsentligst hviler paa Bygningerne, er min Betænkelighed ved denne Skatteforandring forsvundet.

Vi har jo set i mange Aar, at Husmændene, naar de kom sammen, har vedtaget Resolutioner om Grundskyldens Indførelse.

Vi har set det Aar efter Aar; vi har ogsaa set det i de sidste Tider. Jeg var af den Mening, at naar det virkelig kunde paavises gennem de foretagne Vurderinger, at der ikke vilde ske nogen betydelig Skatteforskydning mellem de egentlige Landbrugsejendomme, men derimod en Overflytning fra de købstadlignende Ejendomme, vilde Interessen for denne Skatteomlægning tabe sig blandt Husmændene, men det har vist sig, at den har holdt sig; man har med fortsat Styrke krævet denne Forandring, og naar den nu kombineres med Ejendomsskylden, nærmest med en Bygningsafgift endda, bliver Skatteforskydningerne ogsaa mindre. Adskillige Talere har selvfølgelig kunnet opholde sig ved, at der ogsaa efter dette bliver Forskydninger. Det er rigtigt, men de bliver ikke særlig store, navnlig da ikke i Forhold til, hvad vi ellers ser af Omvæltninger paa Beskatningsomraadet. Jeg tror, en hel Del har ladet sig forvirre af, at disse Husmandsdelegeretmøder med tilhørende Resolutioner er blevet mødt med bifaldende Trommehvirvler fra radikal og socialistisk Side, og særlig adskillige konservative Medborgere har deraf ladet sig ryste til at tro, at det, der nu foreslaas, er noget samfundsomvæltende, noget, man skal være meget bange for; og den Agitation er jo fortsat, saaledes at vi nu ser Grundejerforeningerne udtale Beklagelse og Forførelse over det, vi staar i Færd med at vedtage.

Der er jo ikke noget politisk Parti, der i og for sig kan tillægge sig Æren af Systemets Opfindelse; det stammer fra den saakaldte Georgeisme, og blandt de rigtige Georgeister findes der utvivlsomt mange fremragende Idealister, men vi deler jo i Almindelighed ikke deres taagede Forestillinger om, at al Skat eller en meget stor Del af Skatterne skal lægges over paa Jorden. Men det søger man endnu at skræmme med: at nu har vi begyndt, og saa kan man jo fortsætte. Ja, det er nu ikke vor Mening, men saa kan man sige, at der kan komme andre efter, som forøger Skatterne paa Grundværdien. Ja, det kan der. Der kan saamænd ske mange Ting, vi kan faa et andet Flertal i Landstinget; vi kan maaske en Gang faa en Forfatningsændring, hvorved vi faar Landstinget afskaffet; der kan vedtages helt andre Skattereformer for fast Ejendom end denne her, af en helt anderledes grovkornet Art. Det er der ingen, der kan garantere imod, men jeg ser ikke, at Faren for en voldsom og ublu Beskatning paa nogen som helst Maade bliver større,